

ΑΝΤΒΕΝΤΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

α) Εμφάνιση - διδασκαλία

Ονομάζονται έτσι από τη λατινική λέξη (Adventus) που σημαίνει έλευση, επιστροφή, γιατί πιστεύουν στη σύντομη έλευση του Ιησού Χριστού επί των νεφελών του ουρανού. Διακρίνονται σε απλούς αντβεντιστές και σε αντβεντιστές της έβδομης ημέρας, γι' αυτό και ονομάζονται Σαββατιανοί ή Σαββατιστές, επειδή τηρούν το Σάββατο αντί για την Κυριακή. Στα ελληνικά ο όρος adventus θα μπορούσε ν' αποδοθεί με τη φράση: «Οι τον Κύριον Προσμένοντες».

Ο υποτίπλος της «Έβδομης ημέρας», υποδηλώνει και υπογραμμίζει το άλλο ουσιώδες της πίστεώς τους σημείο, δηλ. αυτό που συνίσταται στην τήρηση και τον αγιασμό του Σαββάτου, της έβδομης δηλ. ημέρας, σύμφωνα, όπως ισχυρίζονται, με το νόημα της τετάρτης εντολής του Δεκάλογου, που λέγει: «Μνήσθητι την ημέραν των Σαββάτων αγιάζειν αυτήν. Εξ ημέρας εργά και ποιήσεις πάντα τα έργα σου τη δε ημέρα τη εβδόμη Σάββατα Κυρίω τω Θεώ σου· ου ποιήσεις εν αυτή παν έργον... διά τούτο ευλόγησε Κύριος την ημέραν την εβδόμην και ηγίασεν αυτήν» (Έξοδος 20, 8-11).

Ιδρυτής του αντβεντισμού είναι ο Αμερικανός γεωκτηματίας Γουλιέλμος Μίλλερ, που παρουσίασε τις αιρετικές του δοξασίες το 1843. Διακήρυξε ότι η δεύτερα παρουσία του Χριστού θα γινόταν την 21η Μαρτίου 1843. Κατόπιν μετέφερε την ημερομηνία, αφού η προφητεία του δεν εκπληρώθηκε, για την 22α Οκτωβρίου 1844.

Η Ελ. Ουάιτ, μέλος της ομάδας, για να μην υποτιμήσει τον ιδρυτή της κινήσεως Μίλλερ, διακήρυξε ότι ο Χριστός ως αρχιερέυς ήρθε πραγματικά το 1844, όχι όμως στη γη, αλλά στο «ιερό των ουρανών» με σκοπό να τον εξαγνίσει. Η ίδια μάλιστα παρακολούθησε τα συμβάντα, αφού μεταφέρθηκε εκεί με θαύμα.

Διακηρύσσουν ότι ο Χριστός δεν αμάρτησε και ότι είναι το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, Θεός αληθινός, ομοούσιος με τον Πατέρα, συνάναρχος, και αίδιος. Το ίδιο πιστεύουν και για το Άγιο Πνεύμα. Πιστεύουν στη θριαμβεύουσα εκκλησία, και αρνούνται την κατηγορία ότι δέχονται χιλιαστικές αντιλήψεις και χιλιετή βασιλεία πάνω στη γη, όπως οι Μάρτυρες του Ιεχωβά. Αντίθετα μιλούν για ουράνια βασιλεία[1].

Οι αντβεντιστές παραδέχονται την Αγία Γραφή σαν τον μόνο αλάθητο κανόνα πίστεως και πράξεως. Αναγνωρίζουν τα κανονικά βιβλία της Π. και της Κ. Διαθήκης και τα θεωρούν θεόπνευστα. Ομολογούν ότι τα βιβλία της Αγίας Γραφής περιέχουν την πλήρη αποκάλυψη του θελήματος του Θεού προς τους ανθρώπους. Για τους Αντβεντιστές η Αγία Γραφή είναι ο μόνος Κανόνας πίστεως σύμφωνα με το Β' Τιμ. 3, 15-17. Επίσης δέχονται το σύμβολο της πίστεως, επειδή όπως λένουν, τα άρθρα του συμφωνούν με την Αγ. Γραφή. Έτσι λατρεύουν και προσκυνούν την Αγία Τριάδα που την πιστεύουν ως τρία και άναρχα και

ομοούσια πρόσωπα και με τις ίδιες ιδιότητες. Οι ίδιοι διαμαρτύρονται όταν τους κατηγορούν ως αντιπριαδικούς.

Ειδικότερα για το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, τον Κύριο Ιησού Χριστό, ομολογούν ότι είναι Θεός αληθινός ομοούσιος και «ισοδύναμος» με τον Πατέρα. Ο Κύριος ενδύθηκε την ανθρώπινη φύση «εν γαστρί της Παρθένου διά Πνεύμα-τος Αγίου». Ο Χριστός με το έργο του και το παράδειγμά του φανέρωσε τις αρχές της δικαιοσύνης. Πέθανε για τις αμαρτίες μας επάνω στο σταυρό, τάφηκε και αναστήθηκε την τρίτη μέρα εκ νεκρών, αναλήφθηκε στους ουραμούς τώρα βρίσκεται στον Πατέρα και μεσιτεύει για μας.

Ωστόσο οι κακοδοξίες τους είναι οι εξής:

1. Δεν καθορίζουν δογματικά αν πηγή εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος είναι ο Πατήρ, ή ο Πατήρ και ο Υιός. Στο θέμα αυτό δεν έχουν ξεκαθαρισμένη θέση.

2. Πιστεύουν ότι σύμφωνα με τις αποκαλύψεις της Αγίας Γραφής (Δανιήλ, Αποκάλυψη) ο καιρός της δευτέρας παρουσίας του Χριστού πλησιάζει, και μάλιστα είναι «επί θύραις». Δεν μπορούν όμως να καθορίσουν το χρόνο της ελεύσεως του Χριστού.

3. Δέχονται ότι το θέλημα του Θεού φανερώνεται στους ανθρώπους διά του λόγου του, δηλ. της Αγίας Γραφής και ειδικότερα του Δεκάλογου, του οποίου η τήρηση πρέπει να είναι ακριβής και αυστηρή. Ιδιαίτερα από το δεκάλογο ξεχωρίζει η τέταρτη εντολή που αναφέρεται στον αγιασμό του Σαββάτου.

Η Ουαίτ αναφέρει, πως όταν βρέθηκε η ίδια στο «ιερό των ουρανών», την υποδέχτηκε ο Χριστός και της έδειξε την Κιβωτό της Διαθήκης με τις δύο πλάκες, πάνω στις οποίες είναι γραμμένες οι δέκα εντολές και ότι απ' αυτές το κέντρο όλων κατείχε η τέταρτη.

4. Η σωτηρία δεν δίνεται στον πιστεύοντα αμαρτωλό σαν αμοιβή των καλών διαθέσεων του και της δικαιοσύνης του, αλλά σαν δώρο από το Θεό διά του Ιησού Χριστού.

5. Η ψυχή του ανθρώπου είναι όμοια με τις ψυχές των ζώων δηλαδή με όλο το ζωικό βασίλειο. Με το θάνατο, όπως πεθαίνει το σώμα, καταστρέφεται και αυτή. Γι' αυτό και ο άνθρωπος δεν έχει αθάνατη και αιώνια ψυχή. Η μόνη ελπίδα του ανθρώπου είναι η ανάστασή του διά του Ιησού Χριστού. Το διακριτικό του ανθρώπου από τα ζώα είναι η λογική, η συνείδηση, η σκέψη και η διάκριση.

Η λειτουργία αυτών διακόπτεται με το θάνατο.

Ως προς το θάνατο οι αντβεντιστές πιστεύουν ότι ο άνθρωπος παύει να αισθάνεται, γιατί το πνεύμα του επιστρέφει στο Θεό, ενώ το σώμα του επιστρέφει στην γη, όπου και διαλύεται. Όλοι οι άνθρωποι, καλοί ή κακοί από τη στιγμή που πεθαίνουν και μέχρι την ανάσταση, παραμένουν στον τάφο.

Ως προς την αθανασία λένουν τα εξής: Η φύση του ανθρώπου είναι αμαρτωλή και θνητή. Η αιώνια ζωή είναι χάρη του Θεού διαμέσου του Χριστού. Η αθανασία θα δοθεί στους δικαίους κατά τη Δευτέρα παρουσία του Χριστού, όταν οι κεκοιμημένοι δίκαιοι θα αναστηθούν εκ νεκρών, ενώ οι ζώντες θα μεταμορφωθούν για να συναντήσουν τον Κύριο. Τότε θα ενδυθούν την αθανασία.

Οι αντβεντιστές πιστεύουν κυρίως στη δεύτερη παρουσία του Χριστού. Αυτή είναι η τελευταία φάση του έργου του ευαγγελίου και του σχεδίου της σωτηρίας. Η παρουσία του Χριστού θα είναι πραγματική, προσωπική ορατή. Πολλά σπουδαία γεγονότα θα συνδεθούν με την παρουσία. Η ανάσταση των νεκρών, ο καθαρισμός της γης, η αμοιβή των δικαίων, η εγκαθίδρυση της αιώνιας βασιλείας εν ουρανών επί χίλια έτη. Το ίδιο χρονικό διάστημα η γη θα ερημωθεί και θα γίνει φυλακή του Σατανά.

Κατά την πρώτη ανάσταση, που θα προηγηθεί της χιλιετούς βασιλείας του Χριστού, θα αναστηθούν οι δίκαιοι που θα εισέλθουν στη βασιλεία των ουρανών. Η χιλιετής βασιλεία του Χριστού και των αγίων του θ' αρχίσει με τα καταστρεπτικά γεγονότα της δευτέρας παρουσίας.

Μετά τα χίλια χρόνια θα γίνει η δεύτερη ανάσταση κατά την οποία θα αμειφθούν οι ευσεβείς και πιστοί, ενώ θα καταστραφούν οριστικά στη λίμνη του πυρός οι ασεβείς και οι κακοί. Την ίδια τύχη με τους πονηρούς θα έχει και ο σατανάς. Ο Θεός θα κάνει τα πάντα νέα. Νέος ουρανός και νέα γη. Η γη θα επανέλθει στην αρχική της κατάσταση, οι σεσωσμένοι θα κατέλθουν με το Χριστό επί της Νέας αυτής Γής και θα την κληρονομήσουν για να είναι παντοτεινή κατοικία των αγίων του Κυρίου.

Οι σωσμένοι πιστοί θα ζήσουν στη γη αιώνια με υλικά σώματα, που είναι άφθαρτα και τέλεια, και δε θα έχουν ανάγκη τροφής, κατοικίας και άλλων υλικών φροντίδων.

6. Πιστεύουν ότι ο Ιησούς Χριστός δεν κατήλθε στον Άδη. Μόνο έβαλε το πνεύμα του στο στόμα του Νώε, ο οποίος σαν κήρυκας της δικαιοσύνης, κήρυξε στους δέσμιους της αμαρτίας, από τους οποίους μόνο οκτώ σώθηκαν.

7. Από τα μυστήρια οι Αντβεντιστές δέχονται το βάπτισμα, το οποίο είναι «θεία διάταξις» και ακολουθεί η μετάνοια και η άφεση αμαρτιών από τον ομολογητή της πίστεως. Με το βάπτισμα ομολογείται πίστη στο θάνατο, την ταφή και την ανάσταση του Χριστού. Με το βάπτισμα διακηρύσσουν ότι ο παλιός άνθρωπος της αμαρτίας πέθανε, τάφηκε και αναστήθηκε σε νέα ζωή. Το βάπτισμα μπορεί να γίνει «διά καταδύσεως» στο όνομα του Πατρός, του Υιού, και του Αγίου Πνεύματος. Ως προς τη θ. Ευχαριστία πιστεύουν επίσης πως είναι «θεία διάταξις», που θεσπίστηκε από τον Κύριο. Λέγουν ότι ο άρτος και ο οίνος παριστάνει το σώμα και το αίμα του Χριστού. Οι πιστοί τους κοινωνούν μια ή πολλές φορές το χρόνο «εις ανάμνησιν του σταυρικού θανάτου του Κυρίου υπέρ ημών». Σήμερα κατά το παράδειγμα του Χριστού, πριν από τη θ. Κοινωνία, προηγείται η τελετή του νιψίματος των ποδών.

Οι αντβεντιστές της εβδόμης ημέρας είναι διασκορπισμένοι σ' όλο τον κόσμο. Έχουν μια κοινή πίστη, κοινά ιδεώδη και κοινές επιδιώξεις. Είναι οργανωμένοι καλά με μία κεντρική διοίκηση και πολλές υποδιοικήσεις σε διάφορα μέρη του κόσμου. Αρχή τους είναι ν' αποδίδουν πιστά «τα Καίσαρος Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ». Οι ίδιοι υπογραμμίζουν ότι δεν παίρνουν μέρος σε αναρχικές, αντεθνικές, πολιτικές και άλλης φύσεως οργανώσεις. Η οργάνωση των Αντβεντιστών είναι καθαρά θρησκευτική, κοινωνική, πνευματική, «εκκλησιαστική» και αγαθοεργός. Λέγουν ότι δεν κάνουν διακρίσεις θρησκείας, φυλής, εθνικότητας και πολιτικής παρατάξεως.

Οι Αντβεντιστές της εβδόμης ημέρας διατηρούν σ' όλο τον κόσμο περισσότερα από 4725 σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσεως με ανάλογο αριθμό διδασκάλων και μαθητών. Έχουν κολλέγια Μέσης και Ανωτέρας εκπαίδευσεως και δικά τους Πανεπιστήμια. Διαθέτουν σανατόρια, νοσοκομεία, ιατρεία, κλινικές, και άμεση βοήθεια. Κηρύττουν: Η λιτή ζωή είναι και υγιεινή.

Οι αντβεντιστές απέχουν απ' όλα τα οιοπνευματώδη ποτά, το κάπνισμα και άλλα ναρκωτικά. Προσπαθούν να αποφεύγουν καθετί που μολύνει το σώμα και την ψυχή. Αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν εξουσίες που είναι τεταγμένες από τον Θεό και γι' αυτό δεν εναντιώνονται σ' αυτές.

Οι οπαδοί των αντβεντιστών ξεπερνούν τα δύο εκατομμύρια σ' όλο τον κόσμο και έχουν έδρα τους την Ουάσιγκτων της Αμερικής. Υποδιαιρούνται σε δεκατρία τμήματα, τα οποία εξαρτούνται από το κέντρο τους. Αλληλογραφούν μ' αυτό και ενισχύονται οικονομικά.

Η «εκκλησία» των αντβεντιστών στην Ελλάδα υπάγεται στο τμήμα που εδρεύει στη Βέρνη της Ελβετίας.

β) Παρατηρήσεις

Μολονότι θεωρούμε τις παρατηρήσεις άλλων μελετητών των Αντβεντιστών αναφορικά με τη μέρα του Σαββάτου και την εκτόπιση της Κυριακής από τους ιουδαίζοντες αντβεντιστές αξιόλογες και σημαντικές, ωστόσο θα επιμείνουμε λίγο περισσότερο εκθεολογώντας κυρίως την ημέρα της Κυριακής.

Η ευχαριστιακή σύναξη πρέπει να γίνεται κατά την Κυριακή, όπως παραδίδεται από την αρχαία Εκκλησία. Ο Απόστολος Παύλος μας πληροφορεί ότι η ευχαριστιακή σύναξη γινόταν ημέρα Κυριακή- «η πρώτη των Σαββάτων». Αυτή ήταν η ημέρα της Αναστάσεως και ταυτόχρονα η «ημέρα του Κυρίου».

«Κατά μίαν Σαββάτων έκαστος υμών παρ' εαυτώ τιθέτω θησαυρίζων ότι εάν ευοδώται...» (Α' Κορ. 16, 2). Αν ο Παύλος υπενθυμίζει τη μέρα αυτή, το κάνει γιατί αυτή ήταν η ημέρα της «τραπέζης του Κυρίου». «Εν δε τη μιά των Σαββάτων σνηγμένων ημών κλάσαι άρτον» (Πράξ. 20, 7). Ο Λουκάς με απόλυτη σαφήνεια ονομάζει την πρώτη ημέρα μετά το Σάββατο, μέρα ευχαριστιακής συνάξεως.

Ακολούθως ο άγιος Ιγνάτιος τονίζει ότι η ευχαριστιακή σύναξη πρέπει να γίνεται την Κυριακή. Ο νεωτερισμός αυτός δεν προερχόταν από τον Ιγνάτιο, αλλά από την εκκλησιαστική παράδοση, την οποία ήθελαν μερικοί ιουδαίζοντες να νοθεύ-

σουν. Η ενότητα της τοπικής εκκλησίας, της Αντιοχείας, και ίσως και άλλων, αντιμετώπιζε απειλή. Πλάι στην ευχαριστιακή σύναξη που «παραδόθηκε» από την αρχή, άρχισαν να εμφανίζονται μερικότερες συνάξεις, που δεν ένωναν όλα τα μέλη της Εκκλησίας. Παρατηρήθηκε δηλ. το φαινόμενο ότι ορισμένα μέλη των τοπικών εκκλησιών, κάτω από την επίδραση της ιουδαϊκής πράξεως, επεδίωκαν την τέλεση της Ευχαριστίας όχι κατά «την πρώτην ημέραν μετά το Σάββατον», όχι δηλ. την ημέρα του Κυρίου, αλλά κατά το ίδιο το Σάββατο. «Ει ουν οι εν παλαιοίς πράγμασιν αναστραφέντες, εις κοινότητα ελπίδος ήλθον, μηκέτι σαββατίζοντες, αλλά κατά Κυριακήν ζώντες...» (Μαγν. ΙΧ, Ι).

Η Κυριακή σύναξη πρέπει να γίνεται κατά τον άγιο Ιγνάτιο τη μέρα που εκείνος την ονομάζει «αναστάσιμον και βασιλίδα». Η τέλεση της Ευχαριστίας κατά το Σάββατο από μικρή ομάδα χριστιανών, έστω και αν αυτοί δεν ήταν αιρετικοί ή σχισματικοί, εμφανίζεται να διαιρεί το ένα Σώμα και το Ποτήριο του Κυρίου. «Πρέπον ουν εστίν, μη μόνον καλείσθαι χριστιανούς, αλλά και είναι· ώσπερ και τινες επισκοπον μέν καλούσι, χωρίς δε αυτού πάντα πράσσουν, οι τοιούτοι δε ουκ ευσυνείδητοί μοι είναι φαίνονται διά το μη βεβαίως κατ' εντολήν συναθροίζεσθαι» (Μαγν. ΙV).

Ο άγιος Ιγνάτιος προσδιορίζει τον Χριστιανισμό με τον εορτασμό της Κυριακής. Η Κυριακή παρατηρεί ο άγιος Πατήρ, είναι μέρα που η ζωή μας ανυψώθηκε από το Χριστό και από το θάνατο. (Μαγν. VI 1). Εξάλλου ο Πλίνιος ο Νεώτερος στην επιστολή του προς τον Τραϊανό γράφει ότι οι χριστιανοί συγκεντρώνονται μια ορισμένη μέρα (stauto die), πριν από την αυγή, και προσεύχονται στο Χριστό ως Θεό (Epist. X. 96). Πρόκειται σαφώς για την Κυριακή. Η συγκέντρωση αφορά στην ευχαριστιακή σύναξη.

Ο Ιουστίνος στο Διάλογό του προς Τρύφωνα έδειξε πως δεν είναι αναγκαία η περιτομή, τα σάββατα και ο νόμος. Ο Νόμος του Μωϋσέως αντικαταστάθηκε από άλλο νόμο, το Χριστό. «Αιώνιος τε ημίν νόμος και τελευταίος ο Χριστός εδόθη, και η διαθήκη πιστή, μεθ' ην ου νόμος, ου πρόσταγμα, ουκ εντολή» (Διάλογος, Migne PG 6, 497B). Ο Ιουστίνος τονίζει στο Διάλογο του προς Τρύφωνα ότι ούτε η περιτομή είναι αναγκαία. Αν ήταν αναγκαία δε θα δημιουργούσε ο Θεός τον Αδάμ ακρόβυστο, και δε θα ευαρεστούσαν το Θεό πρόσωπα «εν ακροβυστία σαρκός». Επίσης πριν από τον Αβραάμ δεν ήταν απαραίτητη η περιτομή, ούτε τα σάββατα και οι γιορτές πριν από τον Μωϋσή. Έτσι και τώρα «μετά τον κατά την βουλήν του Θεού δίχα αμαρτίας της από γένους του Αβραάμ παρθένου γεννηθέντα Υιόν Θεού Ιησούν Χριστόν» (ο.π., 497B) δε χρειάζεται η περιτομή και το Σάββατο.

Η Κυριακή είναι θεσμός χριστιανικός. Η απαρχή της πρέπει να αναζητηθεί στο γεγονός της Αναστάσεως του Χριστού την επομένη του Σαββάτου.

Η ημέρα της χριστιανικής αναπαύσεως θα μπορούσε να εισαχθεί προκειμένου να μεταμορφώσει την ημέρα της κοσμικής αναπαύσεως, όπως είχε επιχειρηθεί με το ιουδαϊκό Σάββατο. Η μέρα της αναπαύσεως παρουσιάζεται την περίοδο αυτή, ως ξέχωρη μέρα από την λατρεία. Άλλη ήταν η μέρα της αναπαύσεως και άλλη η μέρα της λατρείας. Οι χριστιανοί δεν μπόρεσαν να συντελέσουν ώστε να συμπίπτει η Κυριακή με την εβδομαδιαία ανάπαυση.

Οι χριστιανοί παρέμειναν πιστοί στην Κυριακή παρόλο που ζούσαν σ' ένα περιβάλλον εχθρικό. Η καθιέρωση αργότερα της Κυριακής ως ημέρας αργίας από τον Μ. Κωνσταντίνο, έγινε το ορόσημο σημείο του θριάμβου του Χριστιανισμού. Η θεολογία εξάλλου της αναπαύσεως του Σαββάτου συνίσταται στη μετά θάνατο ζωή, όταν η ψυχή ελευθερωμένη από τα έργα του σώματος, που εικονίζουν οι έξι ημέρες, θα εισέλθει στα νοητά και τα θεία. Το ιουδαϊκό Σάββατο είναι η εικόνα του ουράνιου Σαββάτου και αυτής της τέλει και μακάριος αναπαύσεως.

Η Κυριακή είναι το αντίστοιχο του ιουδαϊκού Σαββάτου στην Κ. Διαθήκη. Το ιδεώδες είναι η διαρκής εορτή, που «άγουν οι ασπασθέντες τον θρησκευτικόν βίον». Ο Ωριγένης λέγει: «Ο μὲν τέλειος, αἰ ἐν τοῖς λόγοις ὦν καὶ τοῖς ἔργοις καὶ τοῖς διανοήμασι καὶ τῇ φύσει Κυρίου Λόγου Θεοῦ, αἰ ἐστὶν αὐτοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις καὶ αἰ ἄγει Κυριακὰς ἡμέρας» (Κατὰ Κέλσου VII, 22).

Λόγω όμως του πλήθους χρειάζεται μία ειδική μέρα για να εξαρθεί από το καθήκον της θείας λατρείας. Επειδή οι Ιουδαίοι ήσαν άπιστοι, ο Λόγος, στην Καινή Διαθήκη, μετέφερε την εορτή του Σαββάτου την ημέρα της ανατολής του ηλίου και μας έδωσε ως εικόνα της αληθινής αναπαύσεως τη σωτήρια ημέρα της Κυριακής. Κατά την πρώτη του φωτός (Κυριακή), κατά την οποία ο Σωτήρ του κόσμου, μετά απ' όλα τα έργα που πρόσφερε στους ανθρώπους και αφού νίκησε το θάνατο, διέσχισε τις πύλες του ουρανού, ξεπερνώντας έτσι το εξαήμερο της δημιουργίας και εισχωρώντας στο μακάριο Σάββατο, ο Πατήρ είπε: «Κάθου ἐκ δεξιῶν μου». Η Κυριακή είναι η μέρα που ο Χριστός νίκησε το θάνατο και, υπερβαίνοντας το εξαήμερο που είναι τύπος του κόσμου και των δεινών του, διέσχισε τις θύρες του ουρανού και εισχώρησε στο Σάββατο, στην ανάπαυση της εβδόμης ημέρας.

Η Κυριακή είναι η μέρα της δευτέρας δημιουργίας. Η πρώτη μέρα είναι η γενέθλια ημέρα του κόσμου, και η Κυριακή ημέρα της δημιουργίας. Η Κυριακή παρουσιάζεται ως επανάληψη της πρώτης ημέρας της δημιουργίας. Η Κυριακή θεωρείται ως «ογδόη ημέρα». Η διδασκαλία της ογδότης ημέρας προσέλαβε χαρακτήρα χριστιανικό. Σημείο εκκινήσεως του γεγονότος της Αναστάσεως την επάυριο του Σαββάτου. Έτσι στο χριστιανικό εορτολόγιο πήρε ξεχωριστή θέση και αντικατέστησε το Σάββατο. Όσοι ζούσαν στην παλιά τάξη των πραγμάτων έφταναν στη νέα ελπίδα, μη τηρώντας το Σάββατο, αλλά την Κυριακή. Κυριακή είναι η πρώτη ημέρα ή η ογδόη. Ολόκληρη η θεολογία της Κυριακής οργανώνεται εδώ. Είναι η κοσμική ημέρα της δημιουργίας, η βιβλική ημέρα της περιτομής, η ευαγγελική ημέρα της αναστάσεως, η εκκλησιαστική ημέρα της ευχαριστίας, η εσχατολογική ημέρα του μέλλοντος αιώνας[2].

Κατά το Μ. Βασίλειο, όπως αναλυτικά έδειξε ο καθηγητής Δ. Τσάμης [3], ο πεπερασμένος φυσικός χρόνος με την ανακύκλυσή του καθώς επεκτείνεται και παρατείνεται με τις εβδομάδες, κατανοείται σαν αναβολή του ερχομού της όγδοης ημέρας, όπως την οραματίστηκαν οι προφύτες της Π. Διαθήκης, και την ονόμασαν «ημέραν του Κυρίου». Η ογδόη ημέρα είναι η ανέσπερη, αδιάδοχη, ατελείωτη κατάσταση, μέσα στην οποία θα ζουν την αληθινή ζωή οι θεούμενοι.

Ο εβδομαδικός χρόνος με την ανακύκληση όχι μόνο μιμείται την τελειότητα του αιώνα, αλλά εκφράζει και την προσμονή να βρει την πλήρωσή της στην όγδοη ημέρα, που είναι η Βασιλεία του Θεού.

Ανάλογη διδασκαλία αναπτύσσει και ο Γρηγόριος ο Θεολόγος. Κατά τον Καππαδόκη Πατέρα μικρογραφία της δημιουργικής εβδομάδας είναι η σειρά των επτά ημερών που επαναλαμβάνονται. Η επανάληψη και η συνεχής ανακύκληση μεταθέτει τον ερχομό της όγδοης ημέρας, δηλ. της αιωνιότητας. Η όγδοη ημέρα συνδέθηκε με τη βασιλεία του Θεού. Επίσης η όγδοη ημέρα ταυτίστηκε με την Κυριακή δηλ. το Πάσχα, που ονομάστηκε «εορτή διαβατήριος». Με αυτήν οι πιστοί ελευθερώνονται από τις συνέπειες της πτώσεως και προχωρούν «προς την γην της επαγγελίας».

Τέλος πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ο χρόνος συνδέθηκε με την δημιουργική εβδομάδα, όπως εκφράζεται με τη διαρκή ανακύκληση των εβδομάδων.

Αντίθετα ο αιώνας συνδέθηκε με την όγδοη ημέρα, η οποία δεν επαναλαμβάνεται κυκλικά, αλλά είναι «κατάστασις, διά το έξω κείσθαι του εβδομαδικού τούτου χρόνου· ώστε καν ημέραν είπης, καν αιώνα, την αυτήν ερείς έννοιαν... ίνα ουν προς την μέλλουσαν ζωήν την έννοιαν απαγάγη, μίαν ωνόμασε του αιώνος την εικόνα, την απαρχήν των ημερών, την ομίλικα του φωτός, την αγίαν Κυριακήν, την τη αναστάσει του Κυρίου τετμημένην» (Μ. Βασιλείου Εξαήμ. 2,8. Migne PG 29, 52AB και περί Αγίου Πνεύματος 27,66, Migne PG 32, 192B).

Οι αντβεντιστές που προέρχονται από τον προτεσταντικό κόσμο και έχουν αποσυνδεθεί από τους Πατέρες της Εκκλησίας, όχι μόνο αγνοούν την θεολογία της ημέρας της Κυριακής, αλλά επινοούν και διδασκαλίες που μας μεταφέρουν πίσω στο Νόμο. Αλλά ο Νόμος δε σώζει τον άνθρωπο. Στον Αβραάμ δόθηκε η επαγγελία για τη σωτηρία, όχι όμως η σωτηρία. Στον Μωϋσή δόθηκε ο νόμος όχι όμως η σωτηρία. Μόνο ο Χριστός σώζει και ζωοποιεί. Αφού τέλος νόμου ο Χριστός.

[1] Έχουμε υπόψη μας έργα των Αντβεντιστών, όπως λ.χ. του Χ. Α. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ, Τι πρεσβεύουν οι Αντβεντισταί της έβδομης ημέρας, Αθήναι 1969, του Ιδίου, Γιατί πρέπει να φυλάττω τας εντολάς του Θεού και το Σάββατόν του, Αθήναι, και άλλα.

[2] Βλ. JEAN DANIELOY, Αγία Γραφή και Λειτουργία, Αθήναι 1981, σελ. 257-281.

[3] Εισαγωγή στην Πατερική σκέψη. Θεσσαλονίκη 1983, σελ. 66-80.

Αντώνιος Μ. Παπαδόπουλος